

Sokfélék vagyunk

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

3. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Takáts Rita

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	8-9 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az emberi rasszok hasonlóságainak felfedezése, a bőrszínek különbözőségéből adódó kirekesztés motívumainak és hatásának vizsgálata.
A modul témái, tartalma	Témák: Természet- és társadalom-földrajzi környezetünk, lakóhelyünk: népek, nemzetiségek Élő természet: születés, öröklés Tartalom: A modul első fele az egyezőségekre és a különbözőségekre irányítja a figyelmet, míg a második részben a többségtől való különbözőség miatti kirekesztésről gondolkoznak a gyerekek egy drámajáték keretében.
Megelőző tapasztalat	A Föld különböző élőlényeiről szerzett tapasztalatok; az ember is csak egyféle élőlény; mindenkinek van színe
Ajánlott továbbhaladási irány	A kirekesztés, a hátrányos megkülönböztetés elkövetőinek és elszenvedőinek attitűdjei, beleértve az osztályon belüli kiközösítést is
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes kompetencia: önmegismerés Önszabályozás: tolerancia Kognitív kompetencia: kreativitás, információgyűjtés, rendszerezés, problémamegoldás Társas kompetenciák: empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Környezeti nevelés, Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra Tantárgyakhoz: ember és társadalom, ember a természetben, művészetek Modulokhoz: Hol élünk a Földön (2. évfolyam); Más népek szokásai; Más népek játéka
Támogató rendszer	Gabnai Katalin: <i>Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek</i> . Marczibányi Téri Művelődési Központ. Budapest 1993 <i>A dráma tanítása</i> . Segédlet az 1-4. évfolyamon tanítók számára. Kerekasztal Színházi Nevelési Központ. Szada, 2005

	<p>Kaposi László (szerk.): <i>Játékkönyv</i>. Marczibányi Téri Művelődési Központ – Kerekasztal Színházi Nevelési Központ. Budapest, 1993</p> <p>Kaposi László (szerk.): <i>Drámafoglalkozások gyerekeknek, fiataloknak</i>. Magyar Művelődési Intézet – Magyar Drámapedagógiai Társaság. Budapest, 1999</p> <p><i>Emberek</i>. Búvár zsebkönyvek sorozat. Móra Könyvkiadó. Budapest, 1980</p> <p>Jonothan Neelands: <i>Konvenciók</i>. In: Kaposi László (szerk.): <i>Drámapedagógiai olvasókönyv</i>. Magyar Drámapedagógiai Társaság – Marczibányi Téri Művelődési Központ. Budapest, 1995 (157–212. o.)</p>
--	---

Módszertani ajánlás

Fontosnak tartjuk, hogy az emberek azonosságainak összegyűjtése mindig a különbözőségek gyűjtése előtt szerepeljen, és azoknál jóval nagyobb hangsúlyt kapjon, hiszen közös vonásaink sokaságához képest a bőrszínünk eltérése csak apróság. Épp ennek belátása a modul egyik legfőbb célja. A kirekesztéssel kapcsolatban kétféle játék választható: az egyik a bőrszín miatti megkülönböztetést szimulálja, míg a másodikban a gyerekek felnőttek közüli kirekesztése áll a középpontban (jóllehet ez a helyzet gyerek–gyerek közötti kapcsolatban is gyakran előfordul).

Időfelhasználás: a modul szétbontható három tanórára, de érdemes egymáshoz közeli időpontokban megtartani ezeket az órákat, mert a modul harmadik részében található drámajátékhoz nagyon fontos az érzelmi alapozás.

Térelrendezés: a gyakran változtatott munkaformák miatt ajánlatos speciálisan berendezni a teret. Az asztalokat úgy toljuk össze, hogy a kisebb csoportok körbe tudják ülni, így nagyobb terület szabadulhat fel a dráma és a tánc játékaiknak.

Eszközök: a modul rajzeszközöket, egy zenei válogatást és néhány, embereket ábrázoló színes képet igényel. A végén felhasznált emberfigurákat a pedagógusnak kell előre elkészíteni.

Csoportok: a modul nem igényel speciális csoportösszetételt.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat: bár a feladatok szintjén láthatólag ritkán jelenik meg a differenciálás, tudnunk kell, hogy az egyéni bevonódás szintjei a dramatikus tevékenységek során az érzelmi és a kommunikációs készségbeli érettség szintjével megegyeznek, tehát a részvétel maga differenciált. A háttérbe húzódotkat pozitív visszajelzésekkel biztathatjuk. Fontos tudni, hogy tanítványaink életkorukból adódóan csak fokozott érzelmi megerősítés és facilitáló pedagógusi magatartás mellett fognak szívesen részt venni a játékokban. Az

improvizációknál fontos bátorító szerepe lehet a tanítói mintának. Játsszunk együtt a gyerekekkel, de ügyeljünk, nehogy túlságosan lekösse őket a mi játékunk. Ha ilyet tapasztalnánk, húzódjunk háttérbe.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok: a modul épít a drámapedagógia eszközeire. A speciális szervezési és a levezetésre vonatkozó tanácsok a pedagógusok mellékletében, *Drámapedagógiai konvenciók* cím alatt találhatóak. Ha a modult vezető pedagógus, illetve a résztvevők járatlanok ezen munkaformákban, érdemes azokat egy megelőző órán begyakorolni.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

- a személyes érzékenység figyelembevétele – a tanulók, illetve a csoportok értékelése szóban, a tevékenységi formák pozitív kiemelésével, az egymás munkáját megbecsülő egyéni gyermekértékeléssel együtt történik. Vegyük figyelembe a különböző haladási fázisokat. A modul játékaiban való részvétel egyéni és egyedi jellegű, a pedagógus pozitívan minősíthet és biztathat. Negatív töltésű megjegyzés, esetleg rendreutasítás csak akkor ajánlott, ha valaki a csoport hatékony vagy védett légkörű munkáját, a közösen elfogadott szabályokat megsérti, veszélyezteti.
- Az értékelési mód és a tartalom összefüggésének megvilágítása – az értékelés alapvetően önértékelés, az aktív részvétel mutatója lesz a modul végén megfogalmazott üzenet minősége. A gyerekek egyéni fejlettségi szintjéről a kifejezés és a megnyilvánulás terén nagyon sok információt szerezhet a tanító a játék során, esetenként már egy-egy formának vagy a foglalkozásnak a végén ugrásszerű fejlődés tapasztalható. Ezeket a pozitív változásokat szóban jelezzük vissza.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Drámapedagógiai konvenciók

P2 – Éghajlatkártyák

Diákmelléklet

D1 – Levél a földönkívülitől